

Ar laimingas XXI a. žmogus?

Laimė – ne tik etikos samprata ar deivė mitologijoje, tai teigiama emocija ir beveik kiekvieno žmogaus siekiamybė. Tik kaip sužinoti, kada jau pasiektas šis išsvajotas tikslas? Juk kuo žmogus daugiau gauna, tuo daugiau jam reikia. Pasiekęs užsibrėžtus tikslus, jis vis tiek **kels juos tol, kol supras, kad vis dėlto yra nelaimingas**, nes jam dar kažko trūksta. Ir trūksta ne materialinių dalykų, o dvasinės pilnatvės. Argi šių dienų žmogui laimė siejasi vien su materialiomis gerybėmis, ar visgi – tai subtilus reiškinys, kuriam pasiekti reikia **gyvenimiškos patirties**? Tokie klausimai kyla nuo seniausių laikų, o tikslaus atsakymo į juos nėra.

Šių dienų visuomenėje daugėja manančių, jog samprata apie laimę kinta kartu su laiku. Argi galėtų dievobaimingas Viduramžių žmogus suprasti išsilavinusį ir modernų šių laikų žmogų? Vienas džiaugsis išgyvenęs marą ar Kryžiaus žygį, o kitas, **paveiktas grožio industrijos, ieškos būdų, kaip gyventi amžinai**, ir tai jį džiugins. Pavyzdžiui, senovės Atėnų filosofas Epikūras atsiribojo nuo visuomenės ir politinės veiklos tam, kad galėtų dėmesį skirti individo tobulėjimui ir laimės paieškoms. Pasak jo, pirmiausia, ką turi padaryti laimės siekiantis žmogus, tai išsivaduoti iš baimių. Amžiams bėgant mažai kas kinta: šių dienų žmonės turi tiek daug kompleksų, kad sunkiai gali juos įveikti, tačiau **pamiršę materialios gerovės siekimą ir savo baimes, jie galėtų pajusti dvasinę pilnatvę ir, laikui bėgant, pakeisti požiūrį į laimę**.

Savitą požiūrį į šį subjektyvų jausmą turi ir jaunuoliai. Dauguma jų, priešingai nei vyresniųjų karta, linkę XXI a. vadinti aukso amžiumi. Tai ankstyvųjų graikų ir romėnų poetų vartota sąvoka, reiškianti žmonių gyvenimą be nelaimių ir negandų. Tačiau ar dabartiniai jaunuoliai žino, kad aukso amžius baigdavosi žmonių nuopoliu? Naujosios technologijos, mokslo pažanga, geras gyvenimas ir nekontroliuojamas elgesys – žodžiai, kuriuos dalis jaunuolių prilygina laimei. Bet tikrai ne visada tokie malonumai suteikia dvasinę pilnatvę. Juk ir žymusis širdžių daužytojas „Domino“ teatro spektaklyje „Kazanova“ pasakoja apie savo jausmų dramas ir aiškina, kodėl po tiek metų nesijaučia laimingas. Jis yra tik senstelėjęs bibliotekininkas, kuris prarado garsaus meilužio vardą, pinigus ir moteris – dalykus, kurie kadaise jį darė laimingą. Senatvėje Kazanova supranta, kad laimė nėra malonumas ir užgaidų tenkinimas, gyvenime reikia remtis protu ir prieš renkantis gerai apgalvoti, ko tikiesi. Supratimas, kas yra tikroji laimė, reikalauja daug išminties, o to ir nesuvokia XXI a. jaunuoliai laimės sampratą prilygindami užgaidų pildymui.

Kad ir kaip bebūtų, nei laiko kaita, nei amžius ar pinigai neturi tiek daug įtakos žmogaus laimei, kiek jo paties požiūris. Žmonės dažnai bet kokia kaina ieško asmeninės laimės kartais nesuprasdami, kad nereikia žvelgti toli ir turėti neįgyvendinamų idėjų, užtenka apsižvalgyti ir laimę galima surasti tik pakeitus požiūrį į pasaulį. Tokios gyvenimo kelio paieškos atskleidžiamos P. Henrik knygoje „Peras, laimės kūdikis“. Pagrindinis veikėjas, pastoriaus sūnus, pasiryžta savo idėjomis užkariauti pasaulį, bet jo svajonės dūžta ir tik po daugelio metų jis supranta, kad laimė yra santarvės ir pagalbos artimui atmaina, todėl galiausiai jis sugeba pasijausti laimingas. XXI a. kai kurie žmonės jaučiasi nelaimingi vien dėl savo požiūrio į laimę, juk norėdamas būti laimingas žmogus turi kitaip pažvelgti į pasaulį, atsiminti, jog privalo galvoti ne tik apie save, bet ir apie aplinkinius. Žmogus turi elgtis su kitais taip, kaip norėtų, kad su juo elgtųsi kiti.

Taigi, nors šių dienų visuomenėje laimės samprata skiriasi nuo senovės filosofų ar visuomenės veikėjų, tai nereiškia, kad XXI a. materialinė gerovė yra labiau vertinama už dvasinę. Svarbiausia yra gyvenime suprasti, ko sieki, nesvarbu kokiais laikais gyveni. Kaip teigė Aristotelis, tik gyvenimo išmintis padės sukurti savąją laimę.